

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 394/2014-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti P. M., zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Bugala – Ďurček, s. r. o., Drotárska cesta 102, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Peter Ďurček, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 18/2007 z 20. júna 2007 takto

r o z h o d o l :

Základné právo P. M. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Cob 18/2007 z 20. júna 2007 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 394/2014-16 z 24. júna 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť P. M., (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 18/2007 z 20. júna 2007 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Sťažnosť s rovnakým predmetom konania ústavný súd pri predbežnom prerokovaní uznesením č. k. IV. ÚS 304/07-13 zo 6. decembra 2007 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú, keď vychádzajúc z obsahu verejnej listiny – kópie rozsudku sp. zn. 20 Cb 123/00 zo 6. júna 2005 predloženej mu predsedom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) 28. novembra 2007, na ktorej bola riadne vyznačená doložka právoplatnosti, zistil, že tento rozsudok v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Cob 18/2007 z 20. júna 2007 nadobudol právoplatnosť 24. júla 2007, a teda sťažovateľ podal sťažnosť po uplynutí lehoty ustanovenej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

S týmto záverom sa nestotožnil Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorý vo veci Majchrák proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 21463/08) rozsudkom z 23. októbra 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 23. januára 2013, vyslovil porušenie jeho práva na prístup k súdu zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že na základe dôkazov poskytnutých mu sťažovateľom bolo prima facie zrejmé, že napadnuté rozhodnutie

krajského súdu nadobudlo právoplatnosť až 28. júla 2007, a teda nesprávnym posúdením dátumu jeho právoplatnosti sa ústavný súd zbavil povinnosti vyjadriť sa k meritu celej veci. V súvislosti so zisteným porušením ESLP priznal sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 7 800 €. Ďalšie časti sťažnosti ESLP odmietol najmä z dôvodu nevyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy a jej vecnou stránkou sa nezaoberal.

Rešpektujúc uvedený rozsudok ESLP ústavný súd následne rozhodol o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, z obsahu ktorej vyplýva, že:

«A)

Sťažovateľ je ako autorizovaný architekt členom Slovenskej komory architektov a projektantom vo výstavbe. Dňa 28. 02. 1996 sťažovateľ ako zhotoviteľ uzavrel s Ústrednou colnou správou SR (neskôr bol tento štátny orgán premenovaný na Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky) ako objednávateľom zmluvu o dielo na dodávku projektových dokumentácií pre potrebu povolenia výstavby hraničného priechodu v Bratislava-Rusovce „Definitívny colný priechod Rusovce“ (ďalej len „zmluva o dielo“), pričom menovaný štátny orgán bol zároveň stavebníkom uvedenej stavby.

Jednalo sa o diaľničný hraničný priechod do Maďarska, kde maďarskú časť priechodu zabezpečovala Maďarská republika a slovenskú časť zabezpečovala Slovenská republika. Tento objednávateľ sťažovateľa neskôr požiadal aj o vypracovanie príslušnej projektovej dokumentáciu pre potreby uskutočnenia danej stavby (realizačný projekt), na základe čoho mu v apríli 1997 bolo doručených niekoľko príslušných návrhov dodatku k uvedenej zmluve o dielo. Definitívny a sťažovateľom podpísaný návrh dodatku danej zmluvy o dielo mu sťažovateľ doručil dňa 14. 04. 1997 listom zo dňa 14. 04. 1997. Na základe požiadavky objednávateľa bol termín vypracovania daného realizačného projektu veľmi krátky – do 31. 07. 1997. Jednalo sa veľkú a náročnú stavbu a s krátkym termínom plnenia sťažovateľ súhlasil na základe príslubu objednávateľa, že urgentne podpíše návrh dodatku zmluvy a zároveň si splní svoju zmluvnú povinnosť (čl. III. 3 zmluvy) a oproti podpisu tohto dodatku sťažovateľovi poskytne podklady potrebné na vypracovanie predmetného realizačného projektu.

Dňa 15. 04. 1997 sa u objednávateľa konalo rokovanie, na ktorom objednávateľ uviedol, že projektová dokumentácia pre stavebné povolenie predmetnej stavby (táto

projektová dokumentácia predchádzala vypracovaniu dotknutého realizačného projektu) bude odsúhlasená do konca mája 1997 a že stavebné povolenie bude v júli 1997 (vôbec nič z toho sa však nesplnilo).

Dňa 13. 06. 1997 bol sťažovateľovi doručený list od objednávateľa č. 4207/97 zo dňa 06. 06. 1997, ktorým objednávateľ zaslal vyššie uvedený dodatok k zmluve, ktorý podpísal dňa 10. 06. 1997. Objednávateľ však ani týmto listom sťažovateľovi nezaslal žiadnu prílohu ako podklad pre vypracovanie daného realizačného projektu (objednávateľ tak nesplnil svoju povinnosť poskytnúť potrebné podklady podľa čl. III.3 zmluvy), pričom nepochopiteľným prietahom a meškaním pri podpise tohto dodatku (14. 04. 1997 – 10. 06. 1997) spôsobilu stratu dvoch mesiacov z celkovej lehoty (3 a pol mesiaca) na vyhotovenie daného realizačného projektu. Keďže v dôsledku tohto omeškania objednávateľa nastala nemožnosť splnenia predmetného diela dohodnutým spôsobom (pretrvávajúce neposkytnutie a absencia podkladov potrebných pre vypracovanie daného diela a dvojmesačné omeškanie s podpisom príslušného dodatku zmluvy), sťažovateľ sa dožadoval u objednávateľa riešenia predmetnej veci, pričom sťažovateľ dobromyseľne a ústretovo pokračoval v obmedzenej práci na danom realizačnom projekte aspoň na jeho častiach, na ktorých sa dalo predbežne pracovať aj bez poskytnutia príslušných podkladov (chýbalo vyjadrenie samotného objednávateľa, chýbali vyjadrenia účastníkov súvisiaceho stavebného konania, chýbali príslušné stavebné povolenia dotknutej stavby, chýbala koordinácia s Maďarskou republikou...). Daná záležitosť s vypracovaním realizačného projektu a zo strany objednávateľa omeškaná príprava dotknutej stavby sa však mala riešiť až po prvom koordinačnom rokovaní s Maďarskou republikou, ktoré sa uskutočnilo dňa 18. 07. 1997 (v tom čase už bola maďarská časť daného hraničného priechodu takmer úplne zrealizovaná, pričom na jeho slovenskú časť nebolo vydané ešte ani jedno stavebné povolenie, príslušný dotknutý realizačný projekt bol len v štádiu rozpracovanosti a výber zhotoviteľa tejto stavby sa len pripravoval!!!). Samotný termín tohto prvého koordinačného rokovania dokazuje enormné omeškanie objednávateľa so zabezpečením prípravy dotknutej stavby...

B)

Žalobou zo dňa 20. 04. 2000 sa objednávateľ domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 451.160,60 Sk (14.975,79 Eur) za údajné omeškanie 220 dní pri dodaní

predmetného diela – realizačného projektu stavby Definitívny colný priechod Rusovce. V danom zjavne nespravodlivom a diskriminačnom súdnom konaní však ako žalobca mal úspech, aj keď som konajúcim súdom relevantnými listinnými dôkazmi dokázal zjavnú neoprávnenosť a bezdôvodnosť danej žaloby...

Okresný súd Bratislava V po rozsiahлом dokazovaní svojim rozsudkom č. k. 20 Cb 123/00 zo dňa 24. 09. 2003 predmetnú žalobu zamietol s tým, že sťažovateľ ako odporca sa v zmysle § 365 Obchodného zákonníka do omeškania nedostal, lebo nemohol splniť svoj záväzok v dôsledku omeškania objednávateľ ako žalobcu.

Žalobca sa proti uvedenému rozsudku odvolal dňa 27. 11. 2003...

Odvolačí Krajský súd v Bratislave svojim uznesením č. k. 14 Cob 290/03-255 zo dňa 26. 05. 2004 napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava V bezdôvodne (pre zjavné neporozumenie problematiky i merita veci a zvýhodnenie žalobcu ako štátneho orgánu, ktorý navyše zjavne neunesol svoje dôkazné bremeno) zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobca rovnako ako v prvostupňovom konaní žiadnym spôsobom nepreukázal splnenie svojich zmluvných povinností ako aj nepreukázal skutočnosť, že nebol v omeškaní, pričom sťažovateľ jeho omeškanie v konaní preukázateľne dokázal...

V rozpore s vykonaným dokazovaním i skutkovým stavom predmetnej vecí a napriek zjavnému (a pôvodne prvostupňovým súdom skonštatovanému) omeškaniu žalobcu Okresný súd Bratislava V svojim rozsudkom č. k. 20 Cb 123/00 zo dňa 06. 06. 2005 (viď príloha č. 3) žalobe vyhovel a bezdôvodne sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť predmetnú zmluvnú pokutu 451.160,60 Sk, ako aj trovy konania vo výške 101.091,50 Sk.

Proti uvedenému vadnému rozsudku bola sťažovateľom z dôvodu nesprávneho zistenia skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia podané odvolanie...

V nadväznom odvolacom konaní však Krajský súd v Bratislave svojim nespravodlivým rozsudkom č. 3 Cob 18/2007-426 zo dňa 20. 06. 2007 napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa povinnosti zaplatiť 451.160,60 Sk a trovy konania potvrdil, aj keď na to neexistoval žiaden vecný ani právny dôvod...».

Sťažovateľ vo veci samej navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 20. 06. 2007, č. k: 3 Cob 18/2007, porušil právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 20. 06. 2007, č. k.: 3 Cob 18/2007, porušil právo sťažovateľa na prejednanie záležitosti spravodlivo, verejne a v primeranej lehote nezávislým a nestranným zákonom zriadeným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. 06. 2007, č. k.: 3 Cob 18/2007 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 275,94 EUR, ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. Spr. 3207/14 z 30. septembra 2014 vyjadril predseda krajského súdu, ktorý po stotožnení sa s vyjadrením predsedníčky senátu 3 Cob uviedol:

„Senát Krajského súdu v Bratislave rozsudkom č. k. 3 Cob/18/2007-426 zo dňa 20. 06. 2007 rozsudok súdu prvého stupňa v jeho základe potvrdil. Takto rozhodol na pojednávaní a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa vysporiadal so všetkými tvrdeniami žalovaného – sťažovateľa v odvolaní a tiež svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Senát 3 Cob sa v celom rozsahu pridržiava svojho rozhodnutia aj jeho odôvodnenia a súčasne považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľa za nedôvodnú.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Cob 18/2007 z 20. júna 2007, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 20 Cb 130/00 zo 6. júna 2005, ktorým tento uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť Colnému riaditeľstvu Slovenskej republiky zmluvnú pokutu z titulu „*omeškania s odovzdaním Realizačného projektu*“ v zmysle zmluvy o dielo z 28. februára 1996 a dodatku k tejto zmluve z 10. júna 1997.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd konštatuje, že medzi obsahom označených práv niet zásadných odlišností.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého ochrany sa fyzická osoba alebo právnická osoba domáha, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 OSP, m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (m. m. III. ÚS 36/2010).

Uvedené zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť s prihliadnutím na okolnosti každej veci. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný

význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05, I. ÚS 197/2012 a iné). Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (I. ÚS 3/97, II. ÚS 218/02, IV. ÚS 340/04, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07), ani právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Ústavný súd konštatuje, že predmetná sťažnosť je práve takéhoto charakteru, a ako taká je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok za arbitrárny, pričom v sťažnosti krajskému súdu vytýka, že rozhodol na základe skutkového stavu, ktorý nebol v súlade s vykonanými dôkazmi, a že pri svojom rozhodovaní nebral ohľad na argumenty uplatnené sťažovateľom.

Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však vyplýva:

«Krajský súd v Bratislave prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a 214 ods. 1 O. s. p. nariadením pojednávania a zistil zhodne so súdom prvého stupňa, že predmetom sporu je zaplatenie zmluvnej pokuty za omeškanie so zhotovením diela - realizačného projektu stavby „Definitívny CP Rusovce“. Zmluvnú pokutu a jej výšku účastníci dohodli v zmluve o dielo uzavretej 28. 2. 1996 v čl. IV. bod 7 zmluvy vo výške 0,10 % predmetnej ceny za každý deň omeškania. Podľa uvedenej zmluvy je žalovaný zhotoviteľom diela s predmetom „1.

etapa – Inžinierskohydrogeologický prieskum; 2. etapa – Zadanie stavby – dokumentácia predkladaná na územné konanie; 3. etapa – Projekt stavby – dokumentácia predkladaná na stavebné konanie“ v rozsahu v súlade s platnou legislatívou pre potreby územného a stavebného konania, ako aj projektovej prípravy stavby Definitívny CP Rusovce. K tejto zmluve účastníci uzavreli 10. 6. 1997 dodatok na dodávku 4. etapy stavby – realizačný projekt – dokumentácia pre uskutočnenie stavby, s lehotou plnenia 31. 7. 1997.

V konaní bolo nesporne preukázané, že žalovaný svoju povinnosť odovzdať realizačný projekt stavby splnil až 8. 3. 1998 (čl. III. bod 2 zmluvy – spôsob plnenia) a preto žalobca si uplatnil právo na zaplatenie zmluvnej pokuty za čas od 1. 8. 1997 do 8. 3. 1998 v zmysle § 544 ods. 1 Obch. zák. Podľa citovaného zákonného ustanovenia zhotoviteľ splní svoju povinnosť dodať dielo jeho riadnym ukončením a odovzdaním predmetu diela objednávateľovi v dohodnutom mieste. Žalovaný ako zhotoviteľ svoju povinnosť dodať dielo nesplnil včas a preto v zmysle § 365 Obch. zák. sa pre porušenie záväzkového vzťahu dostal do omeškania. Podľa ustanovenia § 544 ods. 1 Obč. zák. ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinností zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Daná vec je obchodnou vecou a preto právnu úpravu zmluvnej pokuty pokiaľ sa týka zodpovednostného princípu odvolací súd posudzoval zhodne so súdom prvého stupňa podľa § 300 Obch. zák. ako zodpovednosť objektívnu, t. j. bez ohľadu na zavinenie. Podľa citovaného ustanovenia okolnosti vylučujúce zodpovednosť nemajú vplyv na povinnosť platiť zmluvnú pokutu.

Žalovaný svoje tvrdenie, že nebol v omeškaní so splnením svojej zmluvnej povinnosti, preto že žalobca ako objednávateľ mu neposkytol spolupôsobenie potrebné na to, aby mohol splniť svoj záväzok nepreukázal. Podľa § 370 Obch. zák. veriteľ (žalobca ako objednávateľ) je v omeškaní ak v rozpore so svojimi povinnosťami vyplývajúcimi zo záväzkového vzťahu neprevezme riadne ponúknuté plnenie alebo neposkytne spolupôsobenie potrebné na to, aby dlžník (žalovaný ako zhotoviteľ) mohol splniť svoj záväzok. Z dikcie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že ak dôvodom omeškania dlžníka je porušenie záväzku zo strany veriteľa tým, že neprevezme riadne ponúknuté plnenie alebo neposkytne dohodnuté potrebné spolupôsobenie, nie je dlžník v omeškaní.

Nedostatok spolupôsobenia veriteľa môže spôsobiť jeho omeškanie len vtedy, ak je povinný takéto spolupôsobenie poskytnúť.

Poskytnutie potrebného spolupôsobenia mali účastníci dohodnuté v čl. III. bod 5 zmluvy o dielo tak, že žalobca ako objednávateľ sa v rámci spolupôsobenia zaviazal v potrebnom rozsahu poskytnúť spolupôsobenie na vyzvanie zhotoviteľa (žalovaného) spoluprácu a podklady nevyhnuté pre vypracovanie diela. Tvrdenie žalovaného, že nedostatok dohodnutého spolupôsobenia je v tom, že žalobca návrh dodatku na vypracovanie realizačného projektu potvrdil až 13. 6. 1997, že nie sú mu známe stanoviská všetkých inštitúcií a dotknutých organizácií k projektu stavby, nie je vydané stavebné povolenie a pod. nie je správne. Žalovaný podľa čl. II. bod 4 a 5 zmluvy bol zhotoviteľom i predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie v rozsahu pre potreby územného a stavebného konania, ako aj projektovej prípravy stavby, do ktorej sa zahrňuje i projekt realizácie stavby. Pokiaľ sa týka oneskoreného vydania stavebných povolení podľa tvrdenia samotného žalovaného tieto boli vydané až po splnení povinnosti dodať realizačný projekt, teda nejednalo sa o spolupôsobenie potrebné k splneniu záväzku. Navyiac žalovaný jednotlivé časti realizačného projektu odovzdával postupne od septembra 1997, teda už vtedy bol v omeškaní.

Odvolačí súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že nepodpísaním dodatku č. 2 o predĺžení termínu vypracovania realizačného projektu žalobca neposkytol dohodnuté spolupôsobenie a neprisvedčil ani jeho tvrdeniu, že dodatok č. 1 je absolútne neplatný, pretože do konca apríla nedal žalobca stanovisko k predchádzajúcemu stupňu projektovej dokumentácie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje i na to, že dodatok č. 1 bol uzavretý 10. 6. 1997 a na list žalovaného z 24. 2. 1998 adresovaný žalobcovi podľa ktorého omeškanie s dodaním realizačného projektu spôsobil komplex objektívnych i subjektívnych príčin. Pokiaľ sa týka hodnotenia záverov z výrobných výborov odvolací súd v tomto poukazuje na precízne a úplné zdôvodnenie v prvostupňovom rozsudku.

Z uvedených dôvodov krajský súd napadnutý rozsudok v časti priznanej zmluvnej pokuty v zmysle § 219 O. s. p. potvrdil ako vecne správny i v napadnutom súvisiacom výroku o náhrade trov konania...

Pre úplnosť odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že námietka žalovaného, že odstúpením od zmluvy zaniklo žalobcovi i právo na zmluvnú pokutu, nie je správna. Podľa

ust. § 302 Obch. zák. odstúpenie od zmluvy sa nedotýka nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. S odstúpením od zmluvy Obch. zákonník spája ten dôsledok, že zaniká zmluva a všetky práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy od okamihu odstúpenia (§ 351 ods. 1 Obch. zák.), teda do doby platného odstúpenia od zmluvy zostáva zachovaná povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu a oprávnená strana môže nárok vyplývajúci z tejto povinnosti uplatniť aj po zániku zmluvy v dôsledku odstúpenia. Tento nárok od jeho vzniku už nezdiera osud hlavného záväzku, ale je od neho nezávislý. Zachovanie nároku na zmluvnú pokutu v obchodnom práve súvisí s vylúčením spätnej účinnosti odstúpenia od zmluvy, teda odstúpenie od zmluvy sa nedotýka nárokov, ktoré vznikli z porušenia zmluvy pred odstúpením.»

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia ústavný súd dospel k názoru, že krajský súd štandardným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na sťažovateľom uplatnené odvolacie dôvody, aplikáciou relevantných ustanovení Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a Občianskeho súdneho poriadku sa vyporiadal s esenciálnou otázkou oprávnenosti/zákonnosti uloženia zmluvnej pokuty sťažovateľovi, pričom s poukazom na výsledky okresným súdom vykonaného dokazovania svoj záver o potvrdení rozsudku okresného súdu zrozumiteľne a dostatočne odôvodnil.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu nemožno považovať za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na spravodlivý súdny proces, a keďže nezistil príčinnú súvislosť medzi týmto rozhodnutím a porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na tento záver bolo preto bezpredmetné rozhodovať o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa uplatnených v sťažnosti.

Poučenie: Podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2014